

UIT DE HISTORIE VAN KOEDIJK

door J.P. Geus

XV. Archieven zijn van groot belang.

Om iets omtrent de geschiedenis van het dorp te vertellen kunnen diverse bronnen worden geraadpleegd. Naast eigen waarneming en herinnering zijn er de gedrukte bronnen zoals couranten, tijdschriften, jaarboeken en beschrijvingen uit vroeger jaren, waaronder kronieken e.d. de beste bronvormen echter de archieven. Archieven bestaan uit bewaard gebleven geschriften van overheidsinstanties, kerken, verenigingen en particulieren.

Er is al veel verloren gegaan!

Dorpsarchief.

Van het archief van de voormalige gemeente Koedijk is nog heel wat bewaard gebleven, toch moet er ook heel wat verloren zijn gegaan. Hoe nonchalant er in vroeger dagen mee omgesprongen werd, blijkt wel uit de vondst van een kist met archiefbescheiden tijdens de sloop van het Oude Raadhuis in 1977. Het nieuwe raadhuis werd in 1930 in gebruik genomen en de kist had dus 47 jaar op de zolder van het Oude Raadhuis gestaan, zonder dat er iemand naar had omgekeken.

Kerkelijk archief.

Nadat de Hervormde kerk van Koedijk in 1981 werd samengevoegd met de Hervormde kerk van Alkmaar, werd het archief van de Koedijker kerk gedeponereerd bij het gemeente archief te Alkmaar. Van het archief werd in 1984 een plaatsingslijst opgemaakt. De lijst vermeldt kerkeradsnotulen vanaf 1916, terwijl er omstreeks 1950 nog een ononderbroken reeks notulenboeken aanwezig was vanaf 1743. Wie weet waar deze boeken gebleven zijn? Ze zijn voor de dorps- en kerkhistorie van groot belang.

Mijn vroegere buurman, A.J. Schipper, had destijds als kerkelijk ontvanger een aantal losse 17e en 18e eeuwse stukken onder zich. Wie weet waar ze gebleven zijn? Oude Diaconie-rekeningen vanaf 1684 werden destijds, bij de restauratie van de pastorie, door mij in veiligheid gebracht en zijn thans te Alkmaar in het archief.

Verenigingsarchieven.

Voor de archieven van verenigingen kunnen ons veel vertellen over het maatschappelijk en culturele gebeuren van deze eeuw. Dat zij zeer kwetsbaar zijn blijkt o.a. uit een verslag van de vergadering van de IJclub, gehouden in december 1945. De secretaris, P. Lammerschaag, deelde toen mede, dat het archief van de in 1897 opgerichte vereniging bij de vreselijke brand door de vliegtuigbommen, in juni 1943, verloren was gegaan. Voor zover mij bekend is de vereniging thans opgeheven. Hoe staat het nu met het archief? Het schoolverbond is ook opgeheven. Het archief van deze vereniging wordt thans bewaard in het gemeentearchief te Alkmaar. De muziekvereniging Aurora is nog springlevend, maar het oudste archief wordt in het archief te Alkmaar bewaard.

Voor nog bestaande verenigingen is het een goede zaak om de oudste bescheiden in het Alkmaarse archief te laten bewaren. Voor opgeheven verenigingen is dit de enige mogelijkheid om de gevormde archieven voor altijd veilig te stellen. Ik denk hierbij aan de tuinbouwvereniging De West, de vrouwenvereniging W.O.E., de vereniging Helpt Elkander, de commissie voor het St. Nicolaasfeest, het Departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen (opgericht in 1853) en nog vele andere. Voorzover er nog notulenboeken e.d. bestaan, houdt ze niet onder u maar geef ze in bewaring bij de archiefdienst. Indien u daar zelf geen gelegenheid voor heeft, zal ik ze graag bij u afhalen om ze in het archief te deponeren. Ze zijn altijd belangrijk genoeg om te worden bewaard.

Gemeente archief van Alkmaar

(Opmerkingredactie: Thans Regionaal Archief te Alkmaar)

Dit archief is voor de historie van Koedijk de belangrijkste bron. Sinds de opheffing van de gemeente Koedijk wordt hier het Dorpsarchief bewaard. Het Oud archief begint omstreeks 1560 en loopt tot 1813, het gemeente archief van 1814 tot 1972. Daarnaast is nog aanwezig het Oud Rechterlijk archief, bestaande uit transport- en hypotheek registers van 1580 - 1811, allerhande Schepenakten van 1638 - 1811. De Schepenrol (rechtspraak van de Schepenen) 1581-1808. Registers e.d. van de Weeskamer van 1627 - 1811.

Voor familie-onderzoek zijn aanwezig:

Doopboeken 1657 - 1848, Trouwboeken 1657 - 1823.

Registers van de impost (belasting) op het trouwen en begraven van 1697 - 1805 en fotokopieën van de registers van de Burgerlijke Stand betreffende geboorte, huwelijk en overlijden van 1811 - 1922. Dit alles is kosteloos te raadplegen.